

KAMPANJHANDLEDNING:

LÅT DOM INTE SPLITTRA OSS TILLSAMMANS ÄR VI STARKA.

INLEDNING

Oneliner: När vi håller ihop är vi starkast. Med solidaritet kan vi bygga ett bättre samhälle. Gemenskap är radikalt. Ingen ska lämnas ensam.

Vi vill bygga ett samhälle som håller ihop och som är solidariskt, men idag blir Sverige allt mer splittrat och orättvist. Det gäller på arbetsmarknaden, i skolkorridorerna och på gator och torg. Grupper ställs mot varandra och klyftorna blir större. Det sliter sönder vår tillit till varandra och skapar otrygghet för alla.

Vi i Ung Vänster vill vända utvecklingen genom solidaritet eftersom ensam inte är stark. Vi vet att oavsett vilka vi är, vem vi väljer att älska, var vi kommer ifrån eller vilken hudfärg vi har, så vinner vi på att hålla ihop. Så kan vi bekämpa problem och bygga något nytt. Alla gånger som samhället har förändrats till det bättre har det kommit av att människor gått ihop och kämpat för gemensamma intressen.

Idag finns det dom som försöker splittra oss och få oss att sparka neråt. Så fungerar rasismen, men det handlar också om att dölja dom verkliga problemen. Att ställa grupper mot varandra för att själv slippa ta ansvar är ett gammalt politiskt knep.

Det är fegt men effektivt - om vi är upptagna med att bråka med varandra kommer vi inte kritisera dom som egentligen sitter på makten. När regeringen till exempel försämrar för funktionsnedsatta och skyller på dom som nyss kommit till Sverige slipper dom ta konflikt med dom som gör verkligt stora hål i statskassan. Det är meningen att vi ska se varandra som hot så att storföretagen och bankerna ostört kan göra rekordvinster men fiffla bort skattepengarna.

”Vi litar inte på dom som försöker dela upp oss, istället tror vi på varandra. Det är när vi håller ihop som vi är starka. För att förändra måste vi vara många som drar åt andra hållet.”

Vi litar inte på dom som försöker dela upp oss, istället tror vi på varandra. Det är när vi håller ihop som vi är starka. För att förändra måste vi vara många som drar åt andra hållet. Istället för att titta snett på varandra ska vi rikta blicken uppåt och kräva att alla

– också dom allra rikaste – är med och bidrar till det gemensamma. Vi vet att det enda som funkar mot splittring är gemenskap.

Var och en av oss har sin egen frihetskamp och när vi slår ihop dom kan ingenting stoppa oss. Solidaritet handlar om att gå ihop och ställa krav för att alla ska ha rätt att leva i trygghet i Sverige, inte bara några få. Och ingens trygghet kan vara på bekostnad av någon annans, för då kommer det till slut skada hela samhället. Låt dom inte splittra oss.

VAD SKA VI GÖRA?

Vi vill prata om att dom allra rikaste kommer undan med att smita från skatten och utnyttja dom som jobbar. För om det är nåt som är säkert så är det att det inte saknas resurser, problemet är fördelningen. Det finns stora möjligheter att skapa ett tryggare samhälle genom sånt som bostadsbyggande och bättre skolor och välfärd. Men då behövs en regering som vågar omfördela från dom rika till oss andra, snarare än att omfördela från en marginaliserad grupp till en annan.

Det behöver inte vara så, men då måste vi vara många som drar åt andra hållet. Och vi måste ta kampen för allas lika värde och rättigheter. Solidaritet betyder att stå upp för varandra, och det innebär också att gå i konflikt mot dom som försöker splittra oss.

Det enda som funkar mot splittring är gemenskap. Den här kampanjen handlar om att gå ihop och ställa krav för att alla ska ha rätt att leva i trygghet i Sverige, inte bara några få. Och ingens trygghet kan vara på bekostnad av någon annans, för då kommer det till slut skada hela samhället. Låt dom inte splittra oss.

Oneliner: Organisera dig, gå med i Ung Vänster. Varje gång vi sagt att vi vill förändra samhället till det bättre har högern sagt att det inte går. Människor som organiserar sig kan alltid förändra mer än vad som först verkar möjligt.

VILKA ÄR DET SOM VILL SPLITTRA OSS?

Det gäller rasistiska och fascistiska krafter som vill det av ideologiska skäl - de vill se ett homogent samhälle och värderar människor olika beroende på faktorer så som etnicitet, kultur och sexuell läggning.

Det gäller också de borgerliga partierna därför att splittring är strategiskt effektivt för att slå sönder kollektivavtalsmodellen och den generella välfärden. Genom att en grupp – exempelvis nyanlända - jobbar på sämre löner och villkor än andra pressas allas löner och villkor neråt, eftersom arbetsgivaren alltid kan hota med att anställa någon som kommer tvingas "nöja sig" med dåliga förhållanden. När det gäller välfärden handlar det om två olika strategier – dels att man vill skapa speciallösningar för särskilt marginaliserade grupper så att exempelvis bostad eller barnbidrag blir villkorat istället för en rättighet, och dels att man undergräver den generella välfärdens trovärdighet när man påstår att vissa utnyttjar systemet och fuskar.

"Genom att en grupp – exempelvis nyanlända - jobbar på sämre löner och villkor än andra pressas allas löner och villkor neråt, eftersom arbetsgivaren alltid kan hota med att anställa någon som kommer tvingas "nöja sig" med dåliga förhållanden."

Det gäller också regeringen, som vill behålla makten och undvika konflikt. Att ställa grupper mot varandra för att själv slippa ta ansvar är ett gammalt politiskt knep. Det är fejt simpelt men effektivt - om människor är upptagna med att bråka med varandra kommer de inte kritisera dom som egentligen sitter på makten. Därför skyller man på asylinvandringen

när man skär ner i den personliga assistansen och i biståndsbudgeten samtidigt som man låter bli att höja skatten för rika personer, storföretag och banker. Därför sluter Socialdemokraterna och Miljöpartiet överenskommelser med borgerligheten om förändringar som skapar mer splittring.

VILKA ÄR VÅRA MOTSTÅNDARE?

Alla politiska partier och krafter som driver på för splittring och ökade klyftor vare sig det handlar om ord eller handling. Det här är inte bara en antirasistisk kampanj eftersom vi tycker det är viktigt att både bekämpa rasismens orsaker och rasismens konsekvenser. För oss är det viktigt att inte stanna vid att bara kritisera

Sverigedemokraterna, eller att den enda kritik vi har mot borgerligheten eller regeringen är att dom är "som Sd" eller "rasister". Vi vill bekämpa all den politik som leder bort från ett jämlikt samhälle och som undergräver människors lika värde, oavsett vad den kallas. Det innebär att vi vänder oss mot både regeringen och högern (där både Sd och Alliansens partier ingår).

VAD HAR HÄNT?

Länge blev Sverige allt mer jämlikt och tryggt att leva i för alla på grund av politisk kamp för generell välfärd, tryggare arbetsvillkor och en rättvisare ekonomisk politik. Men de senaste decennierna har istället ojämlikheten ökat, och de rikaste har blivit rikare medan övriga grupper i samhället stått still eller fått det sämre. Samhällsproblem som arbetslöshet, bostadsbrist och brister i välfärden har ökat. Denna utveckling har pågått länge och började långt före kriget i Syrien eller den fria rörligheten i EU. Orsaken till att otryggheten ökat är politiska beslut som gynnat de allra rikaste istället för oss andra.

Samtidigt har det på många sätt blivit bättre att leva i Sverige. Den feministiska rörelsen och HBTQ-rörelsen har kämpat sig till segrar som innebär att människor är friare att leva som dom vi är och bryta mot normer kring kön och sexualitet. Många har kommit på flykt till Sverige från länder så som Chile, Iran och Serbien och blivit en självklar del av samhället.

Idag hotas våra fri- och rättigheter av bakåtsträvande, högerextrema och rasistiska krafter. Det visar sig genom en hårdnande politisk stämning, hatbrott mot muslimer och att transpersoner utsätts för trakasserier.

VAD HÄNDER NU?

Vår oro för vardagen och för vad som ska hända i framtiden hänger samman med orättvisor, med klyftor som blir större och med samhällsproblem som märks i vardagen. När makthavarna, till exempel regeringen, inte vill eller misslyckas med att lösa problemen kommer det vara enklare att vinna gehör för falska lösningar. Det är ingen slump att politisk polarisering och uppgivenhet ökar i samband med att ojämlikheten och otryggheten ökar.

Oron som människor känner utnyttjas av krafter som vill rulla tillbaka samhällsutvecklingen. Dom vill ha ett mer slutet och otryggt Sverige. Det gäller Sverigedemokraterna och allt större delar av borgerligheten. Framför allt används oron av högern för att driva igenom samma politiska förslag som dom alltid drivit. När rasismen växer blir

det till exempel enklare att dölja konflikten mellan arbetaren och arbetsgivaren genom att skapa en falsk skiljelinje mot nyanlända flyktingar.

Klyftor som är socioekonomiska tar sig också uttryck i hur människor ser på varandra, och inte minst är dom en behändig ursäkt för att splittra upp och peka ut synda-

bockar. Historien visar att när enskilda grupper i befolkningen angrips av reaktionära (bakåtsträvande) krafter kommer det inte att stanna vid en enda grupp. Därför handlar den här kampanjen inte bara om rasism utan också om arbetsrätt, hbtq-frågor och asylrätt.

Förutsättningen för att borgerligheten, Sverigedemokraterna och regeringen ska komma undan med sin fega politik är splittring. Oavsett vilken typ av splittring det handlar om – rasism, våld mot transpersoner, konkurrens mellan dom som jobbar – så är svaret gemenskap.

"Historien visar att när enskilda grupper i befolkningen angrips av reaktionära (bakåtsträvande) krafter kommer det inte att stanna vid en enda grupp. Därför handlar den här kampanjen inte bara om rasism utan också om arbetsrätt, hbtq-frågor och asylrätt."

DÄRFÖR ORGANISERAR VI OSS

Orättvisor föder motstånd, men om motståndet ska lyckas krävs det organisering. När vi går ihop, ställer krav och tillsammans kämpar finns det ingen gräns för vad vi kan åstadkomma. Alla rättigheter vi har idag är ett resultat av att människor före oss har kämpat för dem. På samma sätt är det idag.

Vår styrka är vår storlek, men det kräver att vi kämpar gemensamt och inte lämnar någon ensam eller förlorar hoppet. De krafter vi kämpar emot har vuxit sig starkare under en tid och det gör att många tvivlar på att politik kan göra samhället bättre. Vi måste därför berätta om hur organisering gör skillnad men att det är upp till oss i vår vardag. Det handlar om att skapa hopp och peka på vilka erfarenheter vi alla har av att göra motstånd och förbättra genom historien och i vår vardag.

Gemenskap är radikalt

Om man tänker efter har alla erfarenhet av gemenskap, förändring och rörelse, även om det inte handlar om att påverka riksdagsbeslut. För en nyanländ ungdom som just börjat i svenska skolan kan det betyda jättemycket att bli inbjuden till fotbollsträningen, för den som känt sig utfrys i skolan på grund av sin könsidentitet kan det vara en viktig upplevelse att bli välkomnad till en förening. På Ung Vänsters kurser i feministiskt självförsvar är det många tjejer som vågar ta plats som tidigare inte gjort det. Att komma på sitt första möte med fackklubben kan göra att man känner sig stolt över sitt arbete.

Att få vara en del av nånting som är större än en själv förändrar livet för många, och kan innebära att man befrias från att ensam behöva bära erfarenheter av förtryck, skam och skuld. Det handlar inte om att vara någon andra borde tycka synd om, tvärt om handlar det om att mötas på lika villkor, läka klyftor och minska avstånd.

Progressiv organisering – vänsterrörelsen och Ung Vänster – handlar om ett socialt sammanhang där själva poängen är att alla får vara med och höras, oavsett bakgrund. Att samlas trots olikheter är därför en politisk handling i sig, och en del av vårt budskap.

Vår vision är ingen dröm

Vår organisering handlar om att slippa vara ensam om sin ilska eller sorg över orättvisor som drabbar en själv och andra. Men kanske ännu viktigare är det att tillsammans med andra dela en vision och förverkliga idéer om jämlikhet och rättvisa. Det gör vi hela tiden och är inget som kommer hända först när vi infört socialism eller rivit könsmaktsordningen. Varje gång vi står upp för varandra, varje gång vi gör motstånd mot fascister, tar strid mot dåliga arbetsvillkor eller håller ett pass i feministiskt självförsvar har vi förverkligat våra idéer, även om det bara är för tio personer eller för en dag.

Men det finns också mängder med exempel på radikal organisering som gjort stor skillnad och förändrat livet för hela generationer. Alla rättigheter vi har kommer ur progressiva rörelser, ur att människor kämpat på tillsammans utan att ge efter för motstånd, ur att dom vågat tro på styrkan i sin gemenskap.

Medborgarrättsrörelsen i USA, rösträttskampen i Sverige, hbtq-rörelsen, arbetarrörelsen och Grupp 8 är bara några som vunnit segrar som vår generation lever med. Men man har aldrig segrat utan motstånd, och aldrig utan att dom med makt sagt att det är svårt eller omöjligt och naivt. Och vi kan inte ta deras segrar för givna, tvärtom måste dom hela tiden försvaras.

VARFÖR DRIVER VI DENNA KAMPANJ?

Ett samhälle som splittras i betydelsen att klassklyftorna ökar, rasismen växer och skillnaderna i livsvillkor blir större är inte bara dåligt för människorna som lever i det, det påverkar också hur vi ser på varandra och skadar vänsterrörelsens kamp. För att vi ska lyckas bekämpa denna samhällsutveckling måste vi alltså både motverka den faktiska samhällsförändringen och splittringen mellan dom som vi vill mobilisera och organisera för att göra det.

Bygga allianser

Den här kampanjen handlar om att bygga allianser mellan olika grupper genom att visa på vad vi har gemensamt och lyfta krav som vi kan kämpa för tillsammans. Därför handlar den om ganska olika politiska frågor, samtidigt som vi alltid återkommer till att möta splittring med solidaritet. För att ge ett svar på det vi bör göra gemensamt lyfter vi frågan om att stoppa skattesmitarna.

Gemenskap i handling

När vi är ute och pratar med människor om kampanjen vill vi dels sätta ord på hur samhället ser ut idag, ge svar på varför och beskriva vårt alternativ. För att lyckas behöver vi kunna göra det sistnämnda i både ord och handling. Det betyder att vi måste prata med unga vi möter, men också att skapa möjlighet att konkret få erfarenhet av gemenskapen. Det är viktigt att vi alltid bjuder in till aktiviteter och att dom ska vara både politiska och sociala.

Både värderingar och livsvillkor

Med kampanjen vill vi få människor att visa solidaritet trots att de inte själva drabbas direkt, helt enkelt därför att vi vill ha ett samhälle som bygger på allas lika värde, men också därför att rasism och förtryck indirekt slår mot oss alla. Vi menar att det ligger i hela samhällets intresse att upprätthålla principen om människovärde, och att det finns materiella intressen för de flesta av oss att delta i den kampen. Det handlar alltså om att både prata om värderingar och om hur våra livsvillkor förändras om vi låter rasistiska och reaktionära krafter styra.

Alla ska med

Målgruppen för kampanjen är mycket bred. Vi vill mobilisera både dom som tycker det är viktigt med mänskliga rättigheter och dom som är fackligt aktiva, både dom som i första hand vill stoppa rasismen och dom som är arga över klassorättvisor. Och så vidare. För oss finns det ingen motsättning i det, tvärtom är det nödvändigt att bekämpa rasismen för att skapa bättre arbetsvillkor, det är avgörande att försvara människovärdet för att minska klassklyftorna och viktigt att prata om hälsa bland unga transpersoner om vi ska försvara dom mänskliga rättigheterna. Vi förväntar oss att alla håller med oss utom den ekonomiska eliten.

SAKFRÅGORNA

RÄTTVISA PÅ ARBETSPLATSERNA

Oneliner: Vi ska inte tvingas konkurrera mot varandra på jobbet.

Arbetsmarknaden har blivit mer splittrad på grund av försämringar i arbetsrätten. Många jobbar på otrygga villkor genom till exempel anställningsformen allmän visstidsanställning som infördes av högerregeringen 2007.

I dagens situation flyttas makten till arbetsgivarens händer och många låter bli att kräva sin rätt av rädsla för att bli av med jobbet. Genom att ta strid mot sin arbetsgivare riskerar visstidsanställda att upplevas som obekväma och inte erbjudas fortsatt anställning.

Om några på arbetsplatsen tvingas gå med på sämre löner och villkor kommer det att göra det svårare för oss att gå ihop och ställa krav, och det kommer innebära att allas löner pressas neråt.

Just nu hörs krav från högern om att försäkra löner och anställningstrygghet för enskilda grupper. Dom vill till exempel att alla inte ska behöva ha kollektivavtal och införa särskilda, lägre löner för ny-anlända. Detta är inget nytt utan är samma gamla förslag som högern alltid drivit, men ofta har man istället sagt att det är ungdomar eller arbetslösa som ska få det sämre.

Istället för att göra dom otrygga ännu otryggare vill vi stärka anställningstryggheten. Vi vill att alla ska känna sig trygga på jobbet, vara fria att ställa krav och ha inflytande över sina arbetstimmar och sina villkor.

Fakta: Otrygga anställningar påverkar långt fler än enbart de som är visstidsanställda. På arbetsplatser där det råder en hög grad av tillfällig bemanning finns större problem med stress, brist på bemanning och tilltro till arbetsledning (Handels, utredningsgruppen. Utarbetad eller utbytbar? 2012).

”Istället för att göra dom otrygga ännu otryggare vill vi stärka anställningstryggheten. Vi vill att alla ska känna sig trygga på jobbet, vara fria att ställa krav och ha inflytande över sina arbetstimmar och sina villkor.”

ALLA SKA HA RÄTT TILL FRAMTIDSTRO - NEJ TILL TILLFÄLLIGA UPPEHÅLLSTILLSTÅND

Oneliner: Den som inte vet om den får stanna i landet eller leva med sin familj kommer känna sig otrygg och ha svårt att bygga ett nytt liv. Vi tycker att alla ska ha rätt till framtidstro.

Regeringen och högern har ändrat så att den som får asyl i Sverige inte längre får permanent uppehållstillstånd och inte har samma rätt att återförenas med sin familj.

Tidigare baserades permanenta uppehållstillstånd på att den som ansöker ska ha skyddsbehov, exempelvis att det är farligt att återvända på grund av krig eller förföljelse. I och med ändringen till temporära uppehållstillstånd måste man nu kunna bevisa att man har ett jobb.

I praktiken innebär förändringarna att människors öde hamnar i arbetsgivarnas händer. Din framtid avgörs helt enkelt av om du får behålla ett jobb eller inte, och den som bestämmer det är arbetsgivaren. Det gör att dom med tillfälligt uppehållstillstånd riskerar att bli ett B-lag som utnyttjas på arbetsmarknaden, eftersom man inte bara riskerar att förlora sin inkomst utan även kan deporteras om man blir av med jobbet. Att stå upp mot chefen och till exempel kräva en rimlig lön kan innebära att man förlorar sitt uppehållstillstånd.

Det är också tydligt att möjligheten att bygga sitt liv i Sverige försvåras av otryggheten. Den som känner stress över att kanske skickas tillbaka till kriget, som oroar sig för sin familj och ständigt hotas av arbetslöshet kommer inte ha samma förutsättningar att bygga ett nytt liv här.

Ung Vänster vill att den nya asyllagen rivs upp så att den som får asyl också får en fristad i Sverige på riktigt. Dom som nyss kommit hit ska inte tvingas leva i osäkerhet för sin framtid och vara beroende av sin arbetsgivare för att få stanna. Den som fått asyl i Sverige ska också få permanent uppehållstillstånd.

Fakta: Tillfälliga uppehållstillstånd (förkortas TUT och heter egentligen Lagen om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige) innebär att man måste ansöka om uppehållstillstånd igen efter 13 månader eller tre år. Den som då fortfarande har asylskäl eller som har ett jobb får möjlighet att stanna.

Med den nya asyllagstiftningen försämras möjligheten för familjer att återförenas. Enbart de som fått så kallad flyktingstatus har numera rätt till familjeåterförening.

Flyktingstatus kan den få som "riskerar att utsättas för förföljelse på grund av exempelvis tillhörighet till en viss samhällsgrupp, sin religiösa eller politiska uppfattning, kön eller sexuell läggning". Idag klassas många i stället som alternativt skyddsbehövande, bland annat många som flytt från Syrien, Afghanistan eller Somalia.

HBTQ-PERSONERS RÄTT ATT MÅ BRA

Oneliner: Alla ska ha rätt att må bra. Din hälsa ska aldrig avgöras av din sexuella läggning, könsidentitet eller ditt könsuttryck. Vi vill se mer resurser till arbetet mot unga hbtq-personers ohälsa.

Att kunna visa vem du är utan motstånd, inte behöva skämmas och inte tvingas utstå hatbrott – detta bör vara självklarheter år 2016 men är istället allt för vanligt hos hbtq-personer. Hbtq-kampen har kommit långt, men det innebär inte att vi kan luta oss tillbaka - tvärtom. Idag är ohälsan hos unga hbtq-personer extremt hög. Hbtq-personers liv begränsas och ifrågasätts samtidigt som vård och skolor inte får tillräckligt med resurser för att hjälpa de som drabbas. Hur din hälsa är bör aldrig avgöras av din sexuella läggning, din könsidentitet eller ditt könsuttryck.

Vi vill att skolan utvecklar sitt arbete med att minska unga hbtq-personers ohälsa. Detta dels genom att ställa krav på elevhälsan och på att personal så som lärare ska ha kunskaper om vad unga hbtq-personer möter för problem, dels genom att lägga mer resurser på vård mot psykisk ohälsa. Det finns idag mycket fakta och kompetens om detta, det som saknas är att denna kompetens används. Ung Vänster vill att arbetet mot unga hbtq-personers ohälsa går från teori och diskussion till praktiskt arbete och mer resurser.

Fakta: En fjärdedel av de unga homo- och bisexuella kvinnorna uppger att de har försökt ta livet av sig. Var femte, 19 procent, av 16–25-åringarna i gruppen homosexuella och bisexuella har utsatts för fysiskt våld av en förälder, partner eller annan närstående vuxen. Det är en dubbelt så stor andel som bland unga heterosexuella. (MUCF)

”Hbtq-kampen har kommit långt, men det innebär inte att vi kan luta oss tillbaka - tvärtom. Idag är ohälsan hos unga hbtq-personer mycket hög.”

STOPPA SKATTESMITARNA

Oneliner: Samhället ska byggas efter våra behov och inte för att maximera skattesmitarnas vinster. Den ekonomiska elitens skattefifflande är stöld och måste stoppas.

Ett rättvist samhälle där alla har tillgång till vård, skola och omsorg betalar vi för tillsammans genom skatten. Men vissa gör allt för att slippa vara med och bidra till det gemensamma. Med hjälp av brev-lådeföretag och skatteparadis gömmer delar av den ekonomiska eliten hellre undan pengar åt sig själva. För alla som jobbar och betalar skatt är det en skymf att samhällets allra rikaste vägrar vara med och betala för välfärden tillsammans med oss andra.

Ojämnt fördelade resurser och den ojämlikhet som det skapar är det största samhällsproblemet i Sverige idag. Medan de rikare blir rikare lever allt fler i fattigdom i Sverige, och viktiga delar av samhället som skolan och vården tvingas skära ner på grund av resursbrist. Det är vi som får betala med trånga klassrum och långa vårdköer när skattefiffarna hellre gömmer undan sina rikedomar än betalar skatt som oss andra.

I april 2016 uppdagades den så kallade Panamaskandalen, där det avslöjades att stora företag, politiker och banker från hela världen gömt undan pengar i skatteparadis. Även svenska banker har hjälpt sina rikaste kunder att slippa betala skatt.

Skatteverket uppger att metoderna för att hitta skattefusk har blivit effektivare under de senaste åren. Däremot menar man att det under samma period blivit svårare att veta hur stora summor som varje år stjäls från det gemensamma, samt att en viktig orsak är att förmögenhetsregistret slopades 2007. Privatpersoners ekonomiska tillgångar fanns registrerade på grund av förmögenhetsskatten – som den borgerliga regeringen avskaffade. Att återinföra förmögenhetsskatten skulle alltså inte bara innebära att de som har mest bidrar mer till det gemensamma, utan även att de som stjal störst summor från välfärden med större sannolikhet också får betala tillbaka.

Vi kräver att regeringen slutar se mellan fingrarna på skattesmitarnas brott. Det som de stulit av våra gemensamma skattepengar ska tas tillbaka, så att vi i stället kan bygga ett jämlikt samhälle. Men då måste också Skatteverket uppdras att prioritera storföretagens och de allra rikastes skattefusk.

Fakta: Omkring 46 miljoner kronor har tidigare beräknats försvinna från Sverige till skatteparadis varje år. Det är lika mycket pengar som årligen läggs på försvaret. Skatteverket beräknar att det varje år saknas 166 miljarder kronor i skatteintäkter, vilket motsvarar fem procent av landets samlade BNP.

I Panamaskandalen avslöjades miljoner dokument från advokatbyrån Mossack Fonseca, som visar på en omfattande förskingring av skattepengar över hela världen. Företaget har i samarbete med stora banker gömt undan pengar i brev-lådeföretag i skatteparadis. I Sverige är det främst Nordea som enligt dokumenten erbjudit extremt rika kunder dessa tjänster.